

УДК 82

DOI <https://doi.org/10.32838/2710-4656/2021.4-3/12>**Обручнікова Н. Д.**

Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського

Русакова О. О.

Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського

РОЛЬ «ПРИМАРНОГО ПИСЬМЕНИЦТВА» У СТВОРЕННІ АВТОБІОГРАФІЧНОГО ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ НА ПРИКЛАДІ РОМАНУ ДАНІЕЛЯ ПЕЙСНЕРА «ДІВЧИНКА У ЗЕЛЕНОМУ СВЕТРИ: ЖИТТЯ У МОРОЦІ ГОЛОКОСТУ»

У статті вивчається роман Данієля Пейснера «Дівчинка у зеленому светрі: життя у мороці Голокосту». Проаналізувавши різні літературні джерела, визначено, що на цей момент відсутня чітка жанрова ідентифікація твору.

Роман Данієля Пейснера «Дівчинка у зеленому светрі: життя у мороці Голокосту» належить до художньо-документальної літератури та поєднує в собі ознаки: художньої автобіографії, художньої біографії та мемуарного жанру. По-перше, це розповідь про приватне життя творця книги, прозова форма втілення, ретроспективність зображення, розповідь від першої особи, життя оповідача виступає протосюжетом, відкритість фіналу, незамкнутість життєпису.

По-друге, роман створений двома авторами, сюжетом якого є історія лише одного з цих авторів, а другий автор, усвідомлюючи унікальність та актуальність цієї історії, проаналізувавши розповідь першого автора та зіставляючи її з історичними фактами та документами, відтворив письмово цю історію, цитування в тексті різних документів, щоденникових записів, листів та іншого, що стосуються особистості, про яку йдеться у біографії, та відображають її справжню.

І зрештою, історичні події крізь призму спогадів безпосередньої учасниці К. Хігер зображено такими, якими вона їх пам'ятає, достовірність описуваних подій, певна суб'єктивність.

Також розглядалася роль співавторства «примарного письменника» – Данієля Пейснера у цьому творі та було визначено, що завжди існує вплив другого автора – прямий або опосередкований – на розповідь першого автора, від імені якого написаний твір – абсолютної неупередженості та об'єктивності «примарного письменника» не існує. Саме Данієль Пейснер став ініціатором створення роману, взяв участь у написанні твору не на комерційній основі, а під враженням історії Кристини Хігер, вмотивований актуальністю теми Голокосту, відчувачи моральний обов'язок ще більше наблизити людство до пізнання тих жахливих подій. «Літературний колабораціоніст» Д. Пейснер є не стільки «літературним негром», скільки співтворцем цього твору, а його присутність в оповіді відчувається протягом всього твору.

Ключові слова: автобіографічний твір, «примарне письменництво», автобіографічний жанр, автобіографія, постмодернізм, Д. Пейснер.

Постановка проблеми. Теоретичне осмислення автобіографічних жанрів сьогодні є об'єктом літературознавчих розвідок (К. Вахненко, О. Болдирева, Н. Ніколіна). До автобіографічних жанрів належать автобіографії, біографії, мемуари тощо.

Особливу увагу приділяють визначенню автобіографічної та мемуарної прози. Спроби виділити основні ознаки таких двох близьких жанрів, як літературні мемуари та художня автобіографія, закінчувались зведенням мемуарної та автобіографічної прози до єдиного цілого. Тому важли-

вим є визначити специфіку літературних мемуарів та художньої автобіографії у загальному потоці оповіді автобіографічного характеру.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Автобіографічний жанр існував у художній літературі з давніх часів, але сам термін «автобіографія» з'явився лише у другій половині XIX століття у Французькому академічному словнику (1836 р.) [1, с. 243], проте в дещо відмінному від сучасного потрактуванні цього терміну: “Autobiographie, s(substantif), f(eminin). Biographie faite a la main, ou

manuscrite (Автобіографія, ім(енник) ж(іночого) р(оду) – біографія, написана від руки або рукопис – *переклад О. Болдиревої*). Пізніше, у 1844 році Англо-німецький Королівський словник запропонував поняття «автобіографія» уже в сучасному розумінні: “Autobiography, s. Memoires of a man’s life written by himself” (Життя людини, написане самою людиною – *переклад О. Болдиревої*) [1, с. 243].

Найбільш популярними видами біографічної прози сьогодні є художня біографія і роман (численні жанрові різновиди роману), який був створений на основі біографії (історичний, психологічний, філософський, соціальний та інші). Л. Савкова і Л. Ковальчук у своїй статті «Художня біографія у контексті жанрові модифікацій біографічної прози» зазначають: «Відмінності між цими двома видами біографічної літератури можна простежити в декількох основних аспектах: авторська установка і її ставлення до об’єктивної реальності; тип героя і критерії його вибору; принципи побудови сюжету; основні типи оповіді» [2, с. 256].

Специфіка художньої біографії полягає в тому, що біографія виходить із самоцінності життя героя. Л. Савкова і Л. Ковальчук відмічають: «Художня біографія у контексті жанрові модифікацій біографічної прози. Все зображене тут – достовірне» [2, с. 256]. Зазвичай герой художньої біографії – це унікальна і значна реальна історична особистість. Основною метою твору є воскресіння конкретної індивідуальності в її історичній і особистісній неповторності. Велику роль у створенні художньої біографії відіграє співвідношення особистості автора і його героя. Побудова особистості героя у художній біографії відбувається на основі аналізу, порівняння та розуміння письменником реальних історичних фактів, які присутні у документах або свідченнях [2].

Постановка завдання. Не менш цікавим для дослідження жанром автобіографії є автобіографія в співавторстві. Цей різновид автобіографічного жанру був відмічений Ю. Зарецьким у «Автобіографія в Середні Віки (Про авторство деяких «житій» XII–XVI ст.)»: «Мабуть, найбільш яскрава і повна картина створення подібного роду автобіографічних творів представлена в «Книзі» Маргарити Кемпійської. Тут від імені безіменного священика передається крок за кроком весь процес її написання і позначаються ролі двох «співавторів» Маргарити: писаря, якому вона диктувала свою розповідь, і пізнішого переписувача» [3, с. 84]. Як визначає Глумачний словник С. Ожегова, Н. Шведової 1949–1992: «Співавторство – спільне авторство, робота співавторів» [4, с. 214].

Але у ХХ столітті з посиленням комерціалізації літератури і медіатизації знаменитостей (А. Гребеньов «Щоденники сценариста», Р. Харріс «Примара») проблема співавторства в автобіографії вийшла на новий рівень осмислення з появою такого поняття, як «літературний негр». Літературний негр (Від фр. *Negre litteraire*, англ. *Ghostwriter*, а також *кніггер*, *літнігер*) – автор, який пише тексти, статті та книги за іншого письменника, під чийм ім’ям книга і виходить у продаж [5, с. 34].

Але в американській критиці вважають цей термін занадто грубим і тому знайшли йому заміну – “Ghostwriting” – «примарний письменник». А. Крофтс, який вважає себе «примарним письменником», у своїй книзі “Confessions of a Ghostwriter (The Confessions Series)” розповідає про особливості подібної творчості, про вимоги, яким повинен відповідати такий автор. А. Крофтс визначає недоліки та переваги «примарного письменництва»: «Однією з найбільших переваг, що надаються роботою «примарних», є можливість особистого знайомства з цікавими людьми», та «Привид» не повинен очікувати слави і пошестей» [6, с. 115].

Звичайно, що такий напрям у американській літературі набув ще й комерційного значення. Інструкції, як замовити собі книгу (під своїм ім’ям), або як стати автором такої книги («примарним письменником») детально описані на американському сайті <https://scribewriting.com/business-ghostwriting-guide/>: «Hiring a ghostwriter to write your book can save you a ton of time and also be a lucrative business decision – if done properly and only if you have a strategy in place to leverage your book to take you (and your business) to the next level» (Наймання «примарного письменника» для написання книги може заощадити вам багато часу, а також бути прибутковим діловим рішенням – якщо це буде зроблено належним чином, і лише якщо у вас є стратегія, щоб використовувати вашу книгу, щоб підвисити вас (і ваш бізнес) на наступний рівень – *переклад наш Н. Обручнікова*) [7].

Виклад основного матеріалу. У ХХІ столітті таке авторство часто має комерційну основу, особливо в американській літературі. Даніель Пейснер, один з авторів роману «Дівчинка у зеленому светрі: життя у мороці Голокосту», вважає себе «літературним колабораціоністом» та «примарним письменником»¹.

¹ Інформація подана з листування між нами (Н. Обручнікова) та Даніелем Пейснером в електронному вигляді, з дозволу останнього.

Однак Ф. Морозіна у своїй книзі «Записки літературного негра» зазначає: «Не завжди взаємини між Письменником і його негром настільки механістично-фінансові – і не всім править магічне слово «проект»» [8, с. 4]. Вона розповідає про випадки, коли співпраця між автором сюжету та автором тексту існувала не на комерційній основі. До того ж коли «примарний письменник» працює над ідеєю іншої людини, його ім'я, зазвичай залишається невідомим, автором твору вказується тільки замовник. Але у випадку Даніеля Пейснера, коли він працював над текстом спогадів Кристини Хігер, його ім'я вказано на титульному аркуші книги, як співавтора. Знаючи з листування з Даніелем Пейснером про історію створення книги, Кристину Хігер не можна вважати лише замовником, а Даніеля Пейснера – тільки виконавцем роботи.

Як розповів Д. Пейснер, він випадково почув про історію Кристини від її сина Дорона, який є його сусідом, і був настільки вражений цією історією, що сам вирішив познайомитись з Кристиною. Він також був здивований, що такі приголомшливі та жахливі випробування, через які пройшла К. Хігер, були майже нікому невідомі, крім тісного кола близьких людей Кристини, були неопублікованими.

Кристина Хігер на момент знайомства з Даніелем Пейснером була звичайна, маловідома людина, яка більшу частину свого життя пропрацювала звичайним дантистом. Даніелю Пейснеру вдалося вмовити Кристину створити і опублікувати книгу її історії. Після опублікування роману «Дівчинка у зеленому светрі: життя у мороці Голокосту» Кристина Хігер почала більш відкрито говорити про переживання її родини під час війни, часто з'являючись в бібліотеці, книжному магазині та синагозі, щоб обговорити події, описані в її книзі².

Даніель Пейснер опублікував понад шістьдесят книг, в тому числі тринадцять бестселерів Нью-Йорк Таймс. До роботи з Кристиною він працював з десятками відомих спортсменів, акторів, політиків та бізнес-лідерів, яким допомагав писати їх автобіографії та мемуари. З огляду на це можна зрозуміти, що у Даніель Пейснер, працюючи як «примарний письменник», який повинен бути неупередженим та об'єктивним, має великий досвід роботи співавтором автобіографічних творів. Звичайно, виникає питання про особистість

самого «примарного письменника», про можливість писати чужу історію від імені її головного героя, заховавши далеко в собі своє особисте «я». Як пише про це Ф. Морозіна у «Записки літературного негра»: «Ні, особистість не мовчить. По-перше, вона все одно позначається – і в підборі слів, і в довжині речень, і в медичних відомостях, які я незмінно знаходжу куди приткнути <...> По-друге, відпущена на самоплив особистість милується з боку, що я там створив. Дивіться, як я органічно вживаю службовий міліцейський жаргон! Дивіться, як я здорово описую еротичну сцену від чоловічого обличчя – включаючи відчуття з боку органів, яких у мене ніколи не було ... Ех-х, шкода, ніхто з читачів цього не оцінить» [8, с. 6].

Тобто абсолютної об'єктивності та неупередженості «примарного письменника» не існує. Через текст, через вислови, через спосіб передачі інформації читачеві співавтор будь-яким чином може виразити свою особистість у автобіографічному творі іншого автору. Навіть той факт, що Д. Пейснер сам вирішив познайомитись з К. Хігер та вмовив її про публікацію цієї історії, може говорити про його суб'єктивність і присутність його «я» у романі. І знову виникає питання про те, настільки «поганим» для створення твору є «присутність» особистості другого співавтора. Як відмічено у статті «Дізнатися про Ghostwriting»: «Взагалі кажучи, відносини з ghostwriting повинні бути дуже спільними. Найефективніші ghostwriters – це ті, хто може допомогти вам створити кращу версію вашого бачення» [9].

Скоріше за все зацікавленість Д. Пейснера спогадами К. Хігер якраз і дала можливість створити такий деталізований та захоплюючий твір. На перший погляд здається, що це звичайний твір про Другу світову війну. Таких написаних тисячі, як безпосередніми свідками тих подій, так і в переказі, але саме присутність у романі безлічі тонких деталей як опису чогось або когось, детального опису почуттів, переживань, міркувань, робить його таким справжнім. «А ще я пам'ятаю, як допомогла мамі чистити картоплю на обід. Чистила я її звичайним ножом, бо різак для чищення картоплі ми ще не мали, і тато вчив мене зрізати шкірку тонесенько-тонесенько, щоб не марнувати картоплі» [10, с. 45] – розповідає Кристина про час, коли її родина потрапила до гетто.

А. Крофтс у своїй книзі “Confessions of a Ghostwriter (The Confessions Series)” зазначає: «Дуже важливо, щоб клієнт відчував себе комфортно в компанії «примари» [6, с. 151].

² Інформація подана з листування між нами (Н. Обручкікова) та Даніелем Пейснером в електронному вигляді, з дозволу останнього.

Так, тісний духовний взаємозв'язок між автором сюжету і «примарним письменником» є дуже важливим чинником їх успішної співпраці. Про це свідчить той факт, що до знайомства з Д. Пейснером Кристина Хігер майже нікому не розповідала про свої жахливі спогади і тим більше ніде не публікувалася. Скоріше за все, пережите Кристиною завдавало їй сильного болю навіть у спогадах. І той факт, що Д. Пейснеру вдалося вмотивувати К. Хігер створити і опублікувати цю книгу, говорить про його майстерність спілкуватися з людьми, перейматися їхніми стражданнями, відчувати їх і вміти переконувати у необхідності поділитися їх спогадами зі світом.

Мотивація як основне психологічне або образне зерно лежить в основі кожного художнього твору. Мотивація залежить від сюжету і існує тільки в його складнику. Прагнення створити цей твір для Даніеля Пейснера полягало в тому, щоб вшанувати сімейну боротьбу родини К. Хігер і, можливо, по-новому та переконливо висвітлити темну пору нашої нещодавньої історії через розповідь Кристини про наполегливість, силу сім'ї, віру, братерство. Даніель Пейснер пише: «...як тільки я дізнався подробиці досвіду її сім'ї під час Голокосту, я відчув якийсь моральний обов'язок допомогти їй поділитися своєю історією ...»³.

Таким чином, враховуючи, що ініціатором створення роману «Дівчинка у зеленому светрі: життя у мороці Голокосту» виступав сам Даніель Пейснер і взяв участь у написанні твору не на комерційній основі, а під враженням самої історії Кристини Хігер, вмотивований актуальністю теми Голокосту, відчуваючи моральний обов'язок ще більше наблизити людство до пізнання тих жахливих подій, можна зробити висновок, що «літературний колабораціоніст» Д. Пейснер є не стільки «літературним рабом», скільки співтворцем даного твору, а його присутність у оповіді відчувається на кожному кроці.

Під час листування з одним з авторів твору, Даніелем Пейснером, ми неодноразово позначали у листах його книгу, як роман. І в одному із своїх листів він відповів, що його твір – це не роман, це “...the book is not a novel... a novel is a work of fiction...” “The Girl in the Green Sweater” is a true story...» (... ця книга не роман ... роман – це фантастика ... «Дівчина в зеленому светрі» – правдива історія... – *переклад наш Н. Обручнікова*)⁴. У “Encyclopaedia Britannica” (Енциклопедія Бри-

таніка – *переклад наш Н. Обручнікова*) зазначено: “Fiction, literature created from the imagination, not presented as fact, though it may be based on a true story or situation. Types of literature in the fiction genre include the novel, short story, and novella” («Художня література, створена з уяви, не представлена як факт, хоча вона може ґрунтуватися на реальній історії або ситуації. Типи літератури у жанрі фантастики включають роман, розповідь і повість. Слово походить від латинського фіктивного «акту створення, формування або формування» – *переклад наш Н. Обручнікова*) [11].

У статті Мойри Аллен “What Is Literary Fiction? Literary Editors Share Their Views” зазначено наступне: “G.S. Evans, coeditor of Café Irreal, believes that “in its broadest sense, literary fiction is fiction that attempts to communicate ideas, concepts, or feelings that transcend the structural elements of the story”” («GS Evans, співредактор Café Irreal, вважає, що «в самому широкому сенсі художня література – це вигадка, яка намагається передати ідеї, концепції або почуття, які виходять за рамки структурних елементів історії» – *переклад наш Н. Обручнікова*) [12].

Стосовно терміну «роман» – “a novel” (англ.), у Oxford dictionary (Оксфордському словнику): “A novel – a fictitious prose narrative of book length, typically representing character and action with some degree of realism” («Роман – вигаданий опис прози, великий за змістом, як правило, символізує характер і дію з певною мірою реалізму» – *переклад наш Н. Обручнікова*) [13]. Визначення англійських словників та енциклопедій є схожими з визначеннями в українському словнику, але сенс цього терміну у Оксфордському словнику дещо інший. Акцент у англійських довідниках йде на слово «вигаданий», це ж слово є ключовим у визначеннях терміну «художня література» у вищевказаній статті “What Is Literary Fiction? Literary Editors Share Their Views”.

Даніель Пейснер, посилаючись на ці визначення, не вважає свій твір романом, він класифікує його як «правдиву історію, автобіографію, мемуари, документальну історію»⁵. Саме тому, що в англійській мові терміни «художня література» і «роман» несуть у собі дещо інше значення, ніж в українській мові. Ми продовжуємо називати книгу «Дівчинка у зеленому светрі: життя у мороці Голокосту» романом, по вказаним рисам:

– Твір є епосом – розповідь про події в минулому (ті, що відбулися і згадуються оповідачем).

³ Інформація подана з листування між нами (Н. Обручнікова) та Даніелем Пейснером в електронному вигляді, з дозволу останнього.

⁴ Там само.

⁵ Там само.

– Цей твір є розгорнутою розповіддю про життя і розвиток особистості головного героя (героїв) в кризовий, нестандартний період його життя, твір складений у прозовій.

– Але цей роман заснований на реальних подіях і підтверджується документальними фактами.

Отже, твір «Дівчинка у зеленому светрі: життя у мороці Голокосту» одночасно вміщує в собі багато жанрових різновидів роману. Це і документальний художній роман, що посилається на багато історичних реальних фактів, і неопубліковані щоденники батька Хігер, які згадуються у розповіді і за допомогою яких ця розповідь набуває послідовності та деталізації. Приклад цього – це згадування протягом всієї оповіді історичних дат та фактів; назви місць (вулиці, міста, історичні будівлі), де відбувалися описані у книзі події, і які насправді існують, або існували, про що свідчать історичні документи – Енциклопедія Львова, «Літопис» 2008 [14]; цитування батьківського щоденника.

Як роман-автобіографію, що посилається на те, що одним з авторів цього твору є головна героїня – Кристина Хігер, і вона веде розповідь про своє дитинство від першої особи: «Деякий час я була єдиною дитиною в родині і центром уваги: моїм батькам більше нікого було розбещувати» [10, с. 15] – згадує Кристина. І як роман-мемуари, тому що, як ми вказали у першому розділі нашої роботи, А. Тарковський ціловим призначенням мемуарів вважав «прагнення особистості відобразити для сучасників і нащадків досвід своєї участі в історичному бутті, осмислити себе і своє місце в ньому» [10, с. 48].

В кінці своєї оповіді Кристина Хігер пише наступний висновок: «Було б несправедливо припустити, що наш тягар важчий, ніж у більшості. Він просто наш, і все, і я нестиму його далі по життю з гордістю» [10, с. 48]. І як зазначає Пейснер, що: «...я відчував певну моральну відповідальність, щоб допомогти Кристині поділитися своєю історією... ми повинні використовувати кожну можливість, щоб поговорити про ці жахи, щоб переконатись, що їх знову не відбудеться...»⁶. І як роман-біографія – підставою для цього є той факт, що співавтор твору, Даніель Пейснер, не був свідком тих подій, про які йдеться у книзі, але, вважаючи себе «примарним письменником», він відтворює у творі історію-біографію іншої людини,

до того ж з власної ініціативи, намагаючись найточніше відтворити спогади Кристини Хігер.

В світлі літературного постмодернізму роман «Дівчинка у зеленому светрі: життя у мороці Голокосту» можна дійсно вважати його твором цього літературного напрямку. У творах постмодерністів змішуються часи, культури, мови, реальні факти та вигадка. При цьому втрачається ідентичність. Фактично зникає різниця «свого» і «чужого» тексту. В. Пестерьев у своїй роботі «Постмодернізм і поетика роману» відмічає: «Постмодерністський художник чи письменник перебуває в позиції філософа: текст, який він пише, твір, який він створює, в принципі, не обумовлені заздалегідь встановленими правилами; про них не можна судити, виходячи з традиційних уявлень, звичайних категорій, застосовуваних до художнього тексту або твору» [15, с. 20].

Основні риси постмодернізму, такі як інтертекстуальність, багатомірний простір, відкритий текст, багаторівнева організація тексту, змішування жанрових рис, цитатія – від прямого до умовного переосмислення елементів культури минулого – також можна віднести до даного роману. Так, наприклад, інтертекстуальність простежується в творі під час описування Кристиною, як вона співала колискову своєму дідусеві, коли батьки готувалися до втечі: «*Za gorami za lasami tancowala dziewczyneczka z ulanami*» («За горами за лісами, танцювала маленька дівчина з уланами» – переклад В. Назаренко). Це відома народна польська пісня, тобто – інтертекст з народної творчості [16].

Цитатія в романі здійснюється за допомогою неопублікованих щоденників Ігнація Хігер – батька Хрисини, є як прямі цитати, так і умовні. Так, наприклад, коли батько Кристини Хігер дізнався про смерть їх рятівника Леопольда Сохи, К. Хігер так згадувала це: «У своїх мемуарах мій батько написав, що на надгробку Леопольда Сохи потрібно було б викарбувати слова: «Той, хто рятує одне життя, рятує цілий світ». *Kto ratuje jedno życie, ratuje cały świat*» [10, с. 252].

Ця відома цитата з Талмуду (Талмуд (תלמוד, «вчення»), статут правових і релігійно-етичних положень іудаїзму, що охоплює Мішну і Гемари в їх єдності) [17], яка пізніше була використана Томасом Кенілі у відомому романі про Голокост «Список Шиндлера» [18, с. 423].

Багатомірність простору твору визначається тим, що Кристина Хігер веде розповідь про свої дитячі спогади, переживання, почуття. Але розповідає про свій тяжкий дитячий досвід, будучи

⁶ Інформація подана з листування між нами (Н. Обручнікова) та Даніелем Пейснером в електронному вигляді, з дозволу останнього.

вже дорослою особистістю, яка переосмислила минуле і яка тепер усвідомлює всі події того, спираючись на свій багато життєвий досвід. Спогади маленької дівчинки, такі чіткі і реалістичні, тісно переплітаються з роздумами і світосприйняттям дорослої людини.

Послідовний опис певної події або ситуації, з деталізацією описуваної картини, раптом переривається вкрапленням дорослого аналізування і розумінням того, що Кристина бачила дитиною. Такий приклад змішування спогадів: «А ось ще один спогад-відчуття: Запах куликівського хліба. Я згадувала цей запах у пастці львівської каналізації і згадую його тепер. Коли я нарешті перебралася до Нью-Йорка, мені швидко приївся фабричний хліб, що продавався в більшості крамниць» [10, с. 122]. Або: «Довгі роки я була впевнена в тому, що найважче в ці перші дні й тижні було Павлу і що батьки божевільні від занепокоєння за його здоров'я, але вже в дорослому віці, прочитавши батьківські щоденники, зрозуміла, що насправді гірше хворіла я» [10, с. 122].

Тобто К. Хігер є дорослою жінкою, яка має великий життєвий досвід та згадує своє дитинство після переосмислення та усвідомлення всіх тих давніх подій. Спогади маленької дівчинки змішуються з роздумами дорослої людини, в які додаються деталі та уточнення з щоденників батька Кристини – Ігнація Хігера. Складно зрозуміти, хто саме веде діалог з читачем, визначити грані між дорослим усвідомленням і дитячою безпосередністю. Але саме такий «мікс», притаманний для всіх творів про своє дитинство від імені дорослих людей, робить оповідь захоплюючою і реалістичною: «В якусь мить я знесилила і майже втратила здатність рухатись. Тоді батько підняв мене і всадив собі на плечі. Тепер я уявляю, як важко йому було утримуватися на вузь-

кому карнизі» [10, с. 113]. «Тоді тунель здавався мені великим і просторим, але насправді він був усього три-чотири метри завширшки і, може, шість-сім метрів завдовжки» [10, с. 123].

Багатопросторовість в цьому творі проступає не тільки через простір спогадів дитини та простір спогадів і роздумів дорослої Кристини, а й ще через присутність другого співавтора роману, «примарного письменника» – Данієля Пейснера, який, як зазначено вище, безумовно впливає на передачу оповіді Кристини Хігер, який не може бути абсолютно об'єктивним та неупередженим, адже саме сюжет цієї історії вразив Д. Пейснера і став для нього мотивацією створити цей роман.

Висновки і пропозиції. В процесі аналізу роману «Дівчинка у зеленому светрі: життя у мороці Голокосту» можна відмітити вплив «примарного письменника» Данієля Пейснера на створення твору. Таким чином, ми усвідомлюємо, що завжди існує вплив другого автора – прямий або опосередкований – на розповідь першого автора, від імені якого написаний твір – абсолютної неупередженості та об'єктивності «примарного письменника» не існує. «Літературний колабораціоніст» Д. Пейснер є не стільки «літературним негром», скільки співтворцем цього твору, а його присутність в оповіді відчувається на кожному кроці. І це не є негативним чинником для оповідання, навпаки – іноді такий вплив допомагає донести важливість історії у потрібному читачеві формулюванні. Умовою для цього повинні бути тісні та спільні відносини між співавторами.

Тобто абсолютної об'єктивності та неупередженості «примарного письменника» не існує. Через текст, через вислови, через спосіб передачі інформації читачеві, співавтор будь-яким чином може виразити свою особистість у автобіографічному творі іншого автору.

Список літератури:

1. Болдирева О. М. Автобиографизм и автобиография: самоконструирование и семиотизация субъекта. *Ярославский педагогический вестник*. Ярослав, 2017. № 4. С. 242–251.
2. Савкова Л. С. Художественная биография в контексте жанровых модификаций биографической прозы *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки*. 2012. Вип. 30. С. 255–259. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkrnu_fil_2012_30_65.
3. Зарецкий Ю. П. Автобиография в средние века (Об авторстве некоторых «житий» XII–XVI вв.). *Метафизика исповеди. Пространство и время исповедального слова*. / Материалы международной конференции (Санкт-Петербург, 26-27 мая 1997 г.) Санкт-Петербург : Изд-во Института Человека РАН (СПб Отделение), 1997. 84 с.
4. Ожегов С. И., Шведова Н. Ю. Толковый словарь русского языка. Изд. 4-е, доп. Москва, 1997.
5. Харрис Р. Призрак. Москва : Эксмо, 2010. 307 с.
6. Crofts Andrew. Confessions of a Ghostwriter (The Confessions Series). The Friday Project. 2014. 250 p.
7. Tucker Max *Ghostwriting* URL: <https://scribewriting.com/business-ghostwriting-guide/>.
8. Морозина Ф. Записки литературного негра. СамИздат. Сайт «Литсовет», 2006. 8 с.

9. Узнать о Ghostwriting. Routes to Finance.com. URL: <https://ru.routestofinance.com/learn-about-ghost-writing>
10. Хігер К., Пейснер Д. Дівчинка у зеленому светрі: життя у мороці Голокосту / Кристина Хігер, Даніель Пейснер ; пер. з англ. Віри Назаренко. Київ: Видавнича група КМ-БУКС, 2016. 256 с.
11. Encyclopedia Britannica. URL: <https://www.britannica.com/art/fiction-literature>
12. Moira Allen. What Is Literary Fiction? Literary Editors Share Their Views. URL: <http://www.writing-world.com/fiction/literary.shtml>.
13. Oxford dictionaries. URL: <https://en.oxforddictionaries.com/definition/novel>.
14. Енциклопедія Львова : у 4 т. / за ред. А. Козицького. Львів : Літопис, 2008. Т. 2. 608 с.
15. Пестерев В. А. Постмодернизм и поэтика романа: Историко-литературные и теоретические аспекты : учебно-методическое пособие. Волгоград : Издательство Волгоградского государственного университета, 2001. 40 с.
16. Za górami, za lasami. URL: <https://www.polskatradycja.pl/piesni/ludowe/391-za-gorami-za-lasami.html>.
17. Талмуд. Электронная еврейская энциклопедия. URL: <https://eleven.co.il/talmud-rabbinics/overview/14021/>.
18. Кенилли Т. Список Шиндлера. Перевод : Илан Е. Полоцк. Москва : Эрика, 2016. 480 с.

**Obruchnikova N. D., Rusakova O. O. THE ROLE OF “GHOSTLY WRITING”
IN AN AUTOBIOGRAPHICAL WORK ON THE EXAMPLE OF DANIEL PAISNER’S NOVEL
“THE GIRL IN THE GREEN SWEATER: A LIFE IN HOLOCAUST’S SHADOW”**

The article examines Daniel Paisner’s novel “The Girl in the Green Sweater: A Life in Holocaust’s Shadow”. After analyzing various resources, it was determined that there is no clear genre identification of the work at the moment.

Daniel Paisner’s novel “The Girl in the Green Sweater: A Life in Holocaust’s Shadow” is a documentary and combines features of an artistic autobiography, an artistic biography, and a memoir genre. Firstly, it is a story about the private life of an author of the book, the prose form of personification, a retrospective of an image, the first-person narrative, the life of the narrator is a proto-plot, the openness of the ending, and the openness of the biography.

Secondly, the novel was created by two authors. The plot is the story of only one of these authors. The second author recreated this story in writing, realizing the uniqueness and relevance of this story, analyzing the story of the first author and comparing it with historical facts and following documents: the texts of various documents, diary entries, letters, etc., which are related to a person referred to in the biography, and reflect its authenticity.

And finally, this is a story about historical events through the prism of the memories of the direct participant Krystyna Chiger. She remembers them, the authenticity of the described events, and there is certain subjectivity.

The role of co-authorship of the “ghostwriter” – Daniel Paisner in this work was observed. It was determined that there is always the influence of the second author on the story of the first one on whose behalf the work was written. It happens directly or indirectly. The absolute impartiality and objectivity of the “ghostwriter” do not exist. It was Daniel Paisner, who initiated the creation of the novel, took part in writing the work not on a commercial basis, but under the influence of Krystyna Chiger’s story, motivated by the urgency of the Holocaust, feeling a moral obligation to bring humanity even closer to those horrific events. “Literary collaborator” D. Paisner is not so much a “literary Negro” as a co-creator of this work, and his presence in the story is felt throughout the work.

Key words: *autobiographical work, “ghostly writing”, autobiographical genre, autobiography, postmodernism, Daniel Paisner.*